

Катерина Пономарьова

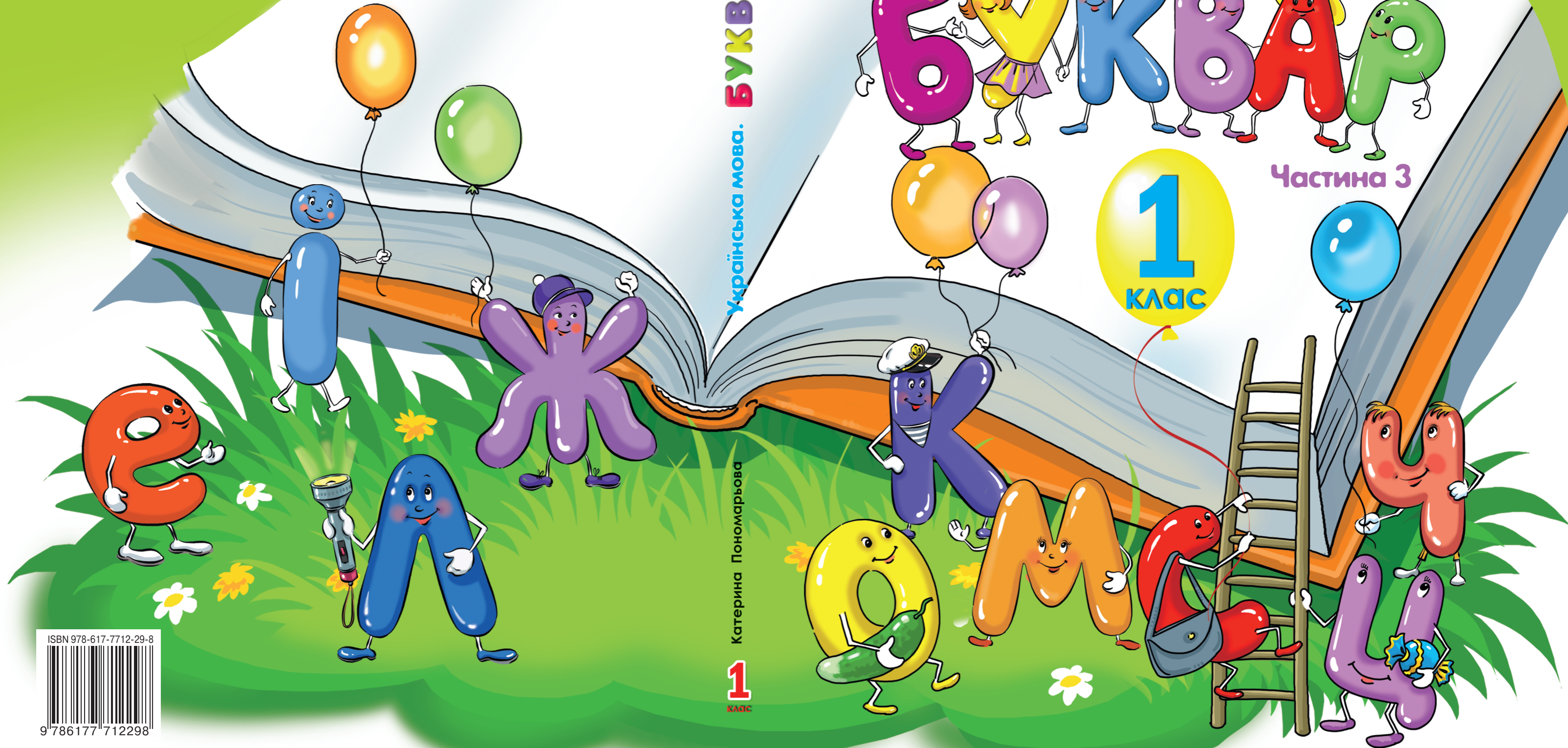

Українська мова.

Українська мова. **БУКВАР** Частина 3

Частина 3

Катерина Пономарьова

ISBN 978-617-7712-29-8

9 786177 712298

Катерина Пономарьова
Українська мова.

Підручник для 1 класу
спеціальних закладів загальної середньої освіти
(у 3 частинах)

Частина 3

*Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України*

Київ
Оріон
2018

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ МОН України від 06.07. 2018 № 734)*

ВИДАНО ЗА РАХУНОК ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ. ПРОДАЖ ЗАБОРОНЕНО

Умовні позначення:

— розкажи або прочитай

— поміркуй і поясни

— послухай або прочитай текст

— попрацюй у парі або групі

— розкажи про свій настрій на уроці

Розкажи, чим зайняті діти на малюнку.

Єє

Прочитай завдання Читалочки.

Єв-ген

Є-ва

Єв-ро-па

Єв-ге-нія

Є-гор

Єв-па-то́-рі-я

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Євген і Єва побачили в кущах гніздо.
Вирішили заглянути до нього.

— Тут яєчка, — таємниче сказала Єва.

— Аж три, — прошепотів Євген.

— Не будемо їх чіпати. Пташка може
покинути гніздо, до якого торкалися люди.
Тоді з яєчок не вилупляться пташенята.

Діти відійшли від гнізда. Прилетіла
пташка. Вона вмостилася на яєчках.

Єва і Євген полегшено зітхнули.
Пташка не покинула гнізда. Пташенята
вилупляться.

Спускайся з гірки, читаючи вірш.

Єва малює, Єва співає,
Єва танцює і вишиває;
страви готує, брата годує,
підлогу миє — все Єва вміє.
Ігор Січовик

Прочитай вірш. Придумай заголовок.

Євген горіхи роздає:
— Оце — моє, оце — твоє.
— А це чие?
— Це теж моє,
бо вже горіхів не стає.
А в вас такий Євгенко є,
що так горіхи роздає?

Любов Пшенична

Прочитай мудрі вислови.

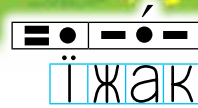
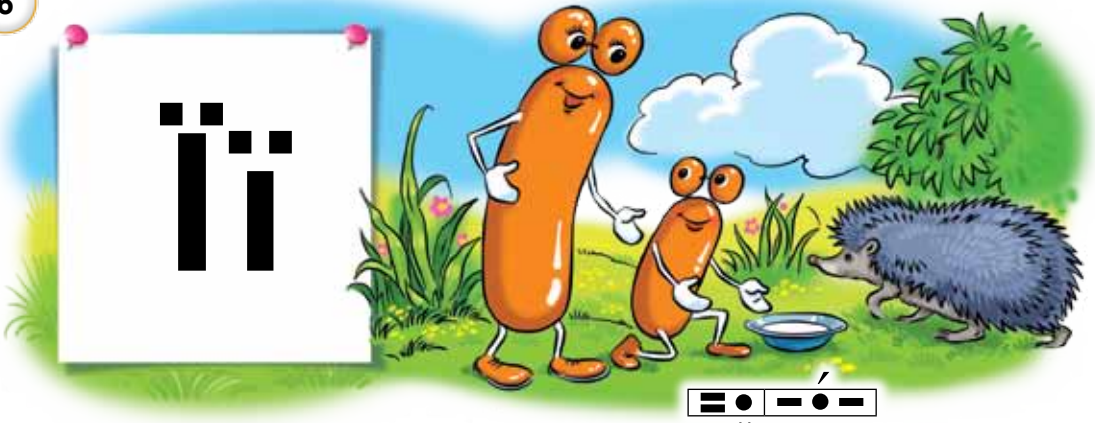
Запам'ятай!

У жадібних людей не буває друзів.
Жадібних ніхто не поважає.

Корисна порада

Не будь жадібним,
а будь щедрим!

Прочитай завдання Читалочки.

ї → жа
ї → жак
ї → дальня

лі-лі-ї
зві-ча-ї
трам-ва-ї

по →
за → іхали
при →

ї-зди-ти
по-їзд
по-їзд-ка

Прочитай вірш. Придумай заголовок.

Їжачок-хитрячок
із голок і шпичок
пошив собі піджачок.
І у тому піджачку
він гуляє по садку...

Платон Воронько

Прочитай разом зі Щебетунчиком.

Їхали ми, їхали, до річки доїхали,
місток переїхали, на лужок заїхали.
Стали, відпочили і далі поїхали.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

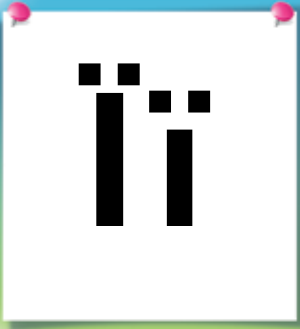
Їжачок на дачі

Улітку Тетянка з бабусею відпочивали на дачі. Якось у їхній двір зайшов їжачок. Бабуся напоїла його молочком. З того часу їжачок приходив кожного дня. Тетянка частувала його ковбаскою, сиром, печивом.

— А що їстиме їжачок узимку? — стурбовано запитала Тетянка.

— Узимку йому не потрібна їжа, — відповіла бабуся. — Він залягає в сплячку. Вімостить собі восені кубельце із сухої трави. І спить там аж до самої весни.

украї́нці

Прочитай завдання Читалочки.

Їх
Їм
Її

краї
країна
Україна

українка
українець
український

Київ
київський

Миколаїв
миколаївський

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Ми живемо́ в Україні. Наша країна велика і красива. Куди не поїдеш, побачиш зелені гаї, безкраї поля, великі ріки і малі ручаї.

В Україні багато міст і сіл. Головне місто України — Київ.

Ми пишаємося Україною і любимо її.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Екскурсія в Київ

До класу зайшла Ольга Миколаївна.

— У суботу їдемо на екскурсію в Київ, — повідомила вона. Усі зраділи і почали готуватися до поїздки.

Їхали поїздом. На київському вокзалі пересіли в екскурсійний автобус і поїхали містом.

Побували на майдані Незалежності, у Музеї води. Побачили виставу в ляльковому театрі. Милувалися Дніпром. Відвідали Пейзажну алею.

Після екскурсії із захопленням ділилися своїми враженнями.

Київ — чудове місто!

А що ти знаєш про Київ?

Ф ф

ф о н т а н

Визнач місце букви «**еф**» у словах. Розкажи, що робить буква «**еф**» на малюнках.

ф о н т а н

ф о н т а н

ф о н т а н

Прочитай завдання Читалочки.

аф	іф	уф	иф	еф	оф
фа	фі	фу	фи	фе	фо

фарба

форма

футбол

фабрика

фокус

футболіст

фазан

фотограф

футбольний

Прочитай разом зі Щебетунчиком. Добери пропущені слова.

Фон-фон-фон — мобільний ...
 Арф-арф-арф — одягаю теплий ...
 Фін-фін-фін — в морі плаває ...
 Фель-фель-фель — у руці новий ...

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Федька є альбом з фотографіями. На них усе Федькове життя.

Найпершу фотографію зробив його тато, коли Федько тільки народився. А ось у Федька виріс перший зубчик. На іншому фото він у фіолетових туфликах робить свої перші кроки.

Та найбільше Федькові подобається фотографія, де він із друзями грає у футбол. Це його улюблена гра.

Федько хоче навчитися фотографувати. Він мріє про новенький фотоапарат.

А в тебе є улюблені фотографії?

Ф ф

Прочитай завдання Читалочки.

Фа-ї-на
Федь-ко

Фе-ді-єн-ко
Фе-сен-ко

Прочитайте удвох.

- Куди прийшли Фаїна і Федько?
- У дельфінарій.
- Що робить Фаїна?
- Фаїна плаває з дельфінами.
- А Федько?
- Федько її фотографує.

Прочитай вірш Тамари Коломієць. Придумай заголовок.

На майдані, де фонтан,
у футболу грав фазан.
Був би класний футболіст —
заважає пишний хвіст.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Софійка потрапила на фіолетовий острів. Там росли фіолетові пальми. Між ними ходили фазáни і фламінго.

Ось приїхала фіолетова карета. Вона зупинилась біля фонтана. З карети вийшла фея у фіолетовому вбранні. Вона підійшла до Софійки і стала показувати фокуси.

Раптом почувся мамин голос:

— Донечко, прокида́йся!

Софійка відкрила очі, і фіолетовий острів зник. Дівчинка хотіла додивитися сон. Вона знову стулила пові́ки. Але фантастичний сон не повернувся.

А тобі сняться кольорові сні?

Щука

Визнач місце букви «ща» в словах. Розкажи, що робить буква «ща» на малюнках.

— — • — •

— • — — • — — •

— • — —

Прочитай завдання Читалочки.

ащ	ущ	ощ	ищ	іщ	ещ
ща	щу	що	щи	щі	ще

ку
пла
бор

→ → → щ

щодня
щоденно

ща

→ → →

вель
стя
слівий

щіліна
щедрівка

Спускайся з гірки, читаючи закличку.

Іди, іди, дощину,
зварю тобі борщину
і поставлю на дубочку
у зеленому гайочку.

Мені каша, тобі борщ,
щоб ішов рясніший дощ.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Зібралися три щітки і
засперечалися — яка з них
найбільш потрібна. Перша
мовила:

— Я дуже потрібна, бо чищу
одяг. Без мене люди будуть
виглядати неохайно.

— А я чищу взуття, — обізвався друга
щітка. — Людину в брудному взутті ніхто
охайною не назве.

— Найпотрібніша я, — сказала третя. —
Щоранку і щовечора я чищу людям зуби.
А чисті зуби — це здорові зуби.

**Яка ж щітка найпотрібніша? Ти як
думаєш?**

Прочитай завдання Читалочки.

Ща Що Щі Щу Ще Щи

Ща-слі-ве Ще-дрén-ко Щав-лén-ко
 Щу-ків-ка Щи-па-чу́к Щу-кін

Прочитай разом зі Щебетунчиком. Добери пропущені слова.

Ощ-ощ-ощ — пішов холодний

Ащ-ащ-ащ — одягай скоріше

Щу-щу-щу — всі сховались від

Прочитай, щоб зрозуміти.

Щéдрий — охоче ділиться тим, що має.

Щаслівий — сповне^нений радості і щастя.

Прочитай текст. Придумай заголовок.

— Що таке Батьківщина? — запитала у мами дитина. Мама щиро усміхнулась і сказала:

— Давай поміркуємо разом. Від якого слова утворилося слово Батьківщина?

— Від слова батько.

— А ще?

— Батькі́, ба́тьківський.

— Тож Батьківщина — це все, що поєднано з батьками: батьківський дім, рідне місто чи село. А ще країна, у якій народилася людина.

Батьківщина є в кожного. Наша Батьківщина — Україна.

Що ти можеш розказати про свою Батьківщину?

Читаю і розповідаю

Спускайся з гірки, читаючи загадку.

Він продукти зберігає,
їжу в холоді тримає.

Є у ньому морозильник.

Зветься диво —

Прочитай текст. Придумай заголовок.

Якось Юрко вирішив налякати Іринку і сказав їй:

— У холодильнику хтось живе!

Та Іринка не злякалася, а відповіла:

— Я знаю.

Відчинили вони холодильник, а там Снігова баба. Компот з каструлі попиває.

— Зачиніть двері, — каже, — спекотно!

Тут до кухні зайшла мама.

— Заберіть її, — сказала. — Куди я салат поставлю?

Снігова баба мовила:

— Дозвольте мені лишитися!

І Юрко з Іринкою стали просити батьків лишити Снігову бабу.

— Зробимо так, — сказав тато, — поки зима, нехай живе надворі. А потім відвеземо її на фабрику морозива. Там зимно і смачно.

— Ура! — зраділи Юрко, Іринка і Снігова баба.

За Тетяною Савченко

Поясни, що на малюнку не так, як у тексті.

Розгадай ребус.

холо ~~бу~~

дзіга

дз'юб

а	о	у	и	е	і	я	ю
дза	дзо	дзу	дзи	дзе	дзі	дзя	дзю

Прочитай назви малюнків.

дзво-ник

ку-ку-ру-дза

гу-дзи-ки

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У лісі дзюркотів струмок. Над ним схилились лісові дзвіночки. Вони дивились у воду, як у дзеркало.

Прилетів гедзь. Він став хитати дзвіночки. Хотів, щоб вони задзвоніли. Гедзь не знав, що лісові дзвіночки не дзвонять.

Прочитай сполучення слів. Склади з ними речення.

вода дзюрчить кукуру́дзяні па́лички
горобець дзьобає солодкі родзі́нки

Прочитай текст. Придумай заголовок.

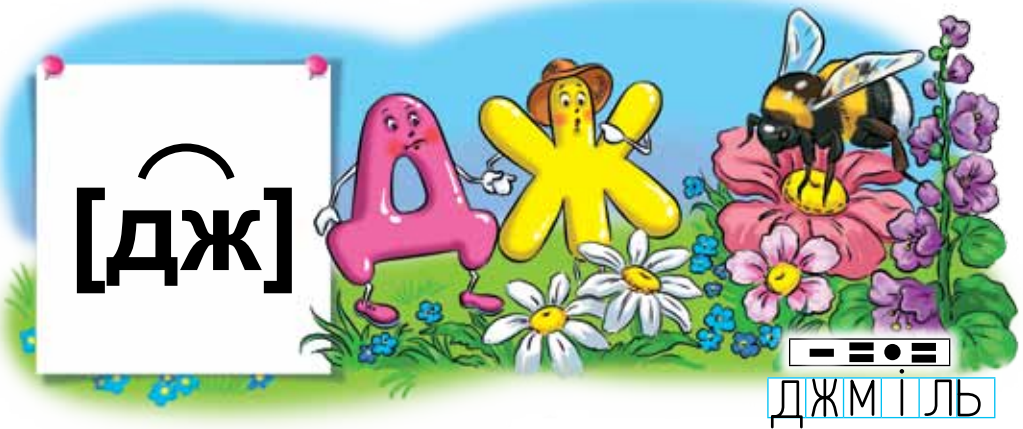
Олесь і Марійка люблять дивитися по телеві́зору передачі про тварин. Сьо́годні діти дізнались багато цікавого про дзьобі́ птахів.

Виявля́ється, дзьоб у птаха — не прикраса. Ним він добуває їжу. Дзьоби у птахів дуже різні.

У качки дзьоб плóський. Ним вона збирає їжу на поверхні води. Дзьоб папуги й горобця нагадує кусачки. Птахи подрі́блюють ним насіння. Дуже міцний дзьоб у дятла. Він роздо́вбує дзьобом кору на деревах. Дістає шкідли́вих личинок і комах.

а	о	у	и	е	і
джа	джо	джу	джи	дже	джі

Прочитай назви малюнків.

джип

бджо-ла

джин-си

Прочитай завдання Читалочки.

сидіти — сидж^у
 ходити — ходж^у
 їздити — їждж^у

радити — радж^у
 будити — будж^у
 садити — садж^{аю}

Прочитай сполучення слів. Склади з ними речення.

лісове джерел^о
 маленьке джерел^{ьце}
 джерельна вода

солодкий джем
 теплий джемпер
 непрохідні джунглі

Прочитай скоромовку разом зі Щebetунчиком.

Дзвінко джерело дзюрчить.
Над джер^ельцем джміль дзижчить.
Тетяна Лисенко

Прочитай вірш. Придумай свій заголовок.

Бджілка

Я гукнув учора бджілці,
щоб зіграла на сопілці.
Але бджілка не змогла —
дуже за́йнята була.

Я сказав сьогодні бджілці,
щоб зіграла на сопілці.
Але бджілка не схотіла —
до квіток на луг спішила.

Завтра бджілці я скажу:
— Я тобі допоможу.
А як меду назбираєм —
на сопілці вдвох заграєм.

Сергій Цушко

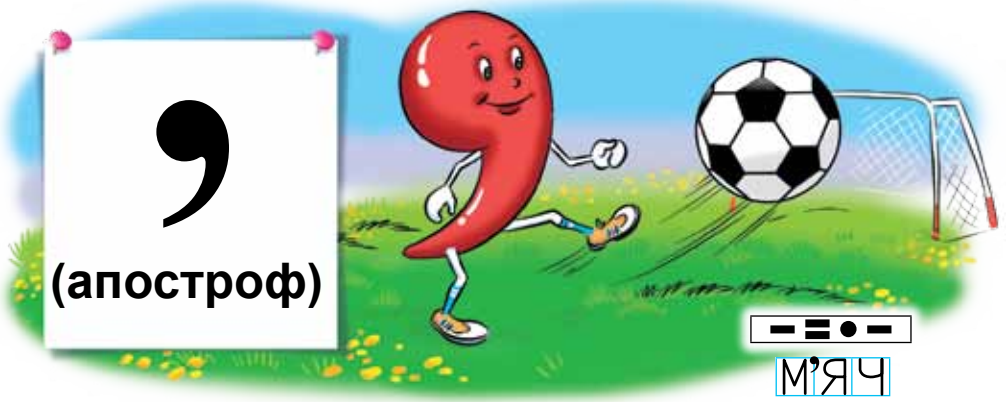

Розгадай ребус.

пер

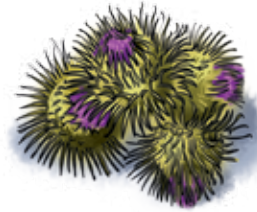
Прочитай назви малюнків.

ХОМ'ЯК

П'ЯТЬ

РЕП'ЯХИ

Прочитай завдання Читалочки.

б'є
б'ють

сім'я
м'ята

п'є
п'ють

п'ятá
слов'ї

в'є
в'ють

комп'ютер
подвір'я

Прочитай вірш Олени Полянської. Придумай заголовок.

Кіт-воркіт муркоче —
мишку з'їсти хоче.
Каже: — У комп'ютера
мишка є комп'ютерна.
Заведіть під ліжком
і для мене мишку!

Прочитай текст. Придумай заголовок.

У Мар'янки і Дем'янка дружна сім'я.

Найстарша в сім'ї — бабуся Уляна. Вона в'яже онукам м'якенькі шкарпетки.

За комп'ютером сидить тато. Поруч малий Дем'яно бавиться з хом'ячком. Мар'янка поливає кімнатні квіти, щоб не зів'яли. А мама спекла пиріг і заварює чай із м'ятою.

Уся сім'я сідає за круглий дерев'яний стіл. Мама люб'язно пригощає пирогом. Тато повідомляє новини з комп'ютера. Бабуся запитує, чи сподобалися Мар'янці в'язані рукавички. Дем'яно розповідає, як забив на футболі аж два м'ячі.

Читаю і розповідаю

Прочитай текст.

Алфавіт

Алфавіт. Ти, напевно, вперше чуєш це слово. Хочеш знати, що воно означає?

Алфавітом називають розташовані в певному порядку букви. Алфавіт ще називають абеткою або азбукою.

На цій сторінці ти бачиш український алфавіт. В алфавіті подано великі і малі букви. Під кожною буквою — її назва.

Прочитай назви букв алфавіту.

А	Б	В	Г	Ґ	Д	Е
а	бе	ве	ге	ґе	де	е
Є	Ж	З	И	І	Ї	Й
є	же	зе	и	і	ї	ій (йот)
К	Л	М	Н	О	П	Р
ка	ел	ем	ен	о	пе	ер
С	Т	У	Ф	Х	Ц	Ч
ес	те	у	еф	ха	це	че
Ш	Щ	Ь	Ю	Я		
ша	ща	знак	ю	я		

м'якшення

Прочитай вірш Ліни Біленької. Придумай заголовок.

Буква **А** затёмна встала,
розбудила букву **Бе**:
— Чуєш? — злякано сказала, —
мишка в за́кутку шкребе.
Бе зіско́чила з полиці
і термо́сить букву **Ве**:
— Розшука́ть негайно кицю —
всім завдання бойове!
Ве мерці́й до **Ге, Ге, Де**:
— Хто з вас знає, киця де?
Ге, Ге, Де того не знали,
та швиденько повставали,
підняли **Е, Є, Же, Зе**:
— Хто до киці повезе?
Тут вся азбука просну́лась,
одягну́лась та узу́лась:
— У похід усі на мишку!
Турбува́ти на́що кішку?!
— Нас багато! — каже **Зе**, —
мишка нас не погризе!
Налякали букви мишу.
Утекла. Настала тиша...

Запитання для уважного читача.

1. Яка буква найперша почула шкря́бання мишки?
2. Чому букви не турбували кішку?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Теремок повзе.
На собі його везе
власник багатий,
слизький і рогатий.

Прочитай вірш.

Хто в хатці живе?

Побачила вчора й злякалася трішки:
на спині — хатина, під стріхою — ріжки.
Ті ріжки ворухаться, наче антени,
і вказують шлях із хатини до мене!
— Хто ж мешкає в ній — риба, птиця чи звір?!
Ой, краще швиденько заскочу у двір,
сховаюсь отут, за кущами малини,
дивитися буду на дивну хатину:
чи їздить, чи ходить, колеса чи ніжки?
Та в хатці злякались — сховалися ріжки...
Я довго сиділа в малині зеленій,
дивилась на хатку, а хатка — на мене.

Любов Голота

Запитання для уважного читача.

1. За ким спостерігала дівчинка?
2. Які ще тварини мають роги?
3. Чим роги равлика відрізняються від рогів корови, оленя чи кози?
4. У яких тварин роги небезпечні? Чому?

Прочитай закличку разом зі Щебетунчиком.

Равлику-павлику,
вистав свої ріжки!
Тобі два, мені два,
поділимось обидва.

Починаємо з розминки!

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Як весёлка, кольоровий,
має здібності до мови.
Слово птаху лиш скажіть,
він його повтóрить вмить.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Папу́жка

Тато відкрив дверцята клітки, і папужка вилетів у кімнату.

Він весело закричав і сів на шафу. Потім перелетів на вікно і довго спостерігав, як стрибають горобці по гілках дерева.

— Тату, а як ти його зловиш, щоб знову посадити в клітку? — запитав Тарасик.

— Е, синку, щоб тварини тебе слухались, треба хитрощі знати. Я папужку випустив голодним. А тепер приберу клітку, насиплю корму в годівничку, наллю чистої водички, і він сам полетить у клітку, — розповідав тато.

Так і сталося. Папужка, хоч і спостерігав за горобцями, а й свою клітку не залишав без уваги. Тільки-но тато насіпав вівса́ в годівничку, папужка злетів з вікна — і в клітку. А тато закрив дверцята.

За Людмилою Борщевською

Запитання для уважного читача.

1. Що турбувало Тарасика?
2. Який секрет знав тато, щоб повернути папугу в клітку?
3. Чи відомі тобі якісь секрети про птахів? Розкажи.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш Івана Олексина.

Бачить мати, як щось пише
її мала доня, та й питає:

— Що ти робиш?

— Пишу листа Тоні.

— Але ж ти, — сміється мати, —
не вмієш писати.

— То нічого, адже Тоня
не вміє читати.

Прочитай вірш Грицька Бойка.

Де букварик?

- Де твій букварик?
- В портфелі новому.
- Ну, а портфель де?
- У столику вдома.
- Взяв би зі столу.
- Так стіл же замкнувся...
- То відімкнув би.
- Ключа я позбувся...
- Де ж це той ключ?
- У портфелі новому.
- Ну, а портфель де?
- У столику вдома.

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Що розсмішило тебе в цьому вірші?
2. Поясни, як така пригода могла статися з хлопчиком.

Прочитай вірш Петра Кралюка.

Що разом?

Малесенька Оля
в саду окрай хати
з букварика літери
вчиться читати.

— Ось, бачиш, комашка, —
вчить старша сестра, —
під нею три букви,
їх знати пора.

— Це О-о-о, — тягне Оля, —
це Си, а це А-а-а.

— А що буде разом?
— А разом... бджола.

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Що тебе розвеселило в цьому вірші?
2. Чи всі букви Оля називала правильно?
3. Як думаєш, чому Оля неправильно прочитала слово?
4. Поясни, що на малюнку не так, як у тексті.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом зі Щебетунчиком.

Добрий

Він на вулиці хлопчик приємний:
і малих захищає, і чемний.
А як прійде додому — сестричку
він щоразу тягá за косичку.

Йосип Курлат

Прочитай текст.

У гостях і вдома

Прийшов Янек до Стася в гості. Пальто повісив на вішалку. Витер черевики об підстилку. Зачесав волосся перед дзеркалом. Сказав бабусі: «Добрий день!» — і пішов у кімнату до товариша.

— Бачиш, Стасю, який твій товариш акуратний і ввічливий, — сказала бабуся.

Посідали хлопці, подивилися книжкі. Потім Янек запросив:

— Ходімо тепер до мене.

Прийшли вони до Янека. Удома кинув Янек пальто в один куток, шапку — в інший і гукає до бабусі:

— Бабуню, то я зі Стасем. Повісь моє пальто і шапку!

Олександр Мітта

Розглянь малюнок. Визнач, хто із хлопчиків Янек, а хто — Стась.

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Прочитай ту частину тексту, яка відповідає малюнку.
2. Прочитай, як вів себе Янек у гостях.
3. Як думаєш, чому Янек по-різному поведився у гостях і вдома?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай лічилку разом зі Щебетунчиком.

Мама, тато, дід, бабуся —
всіх назву, не помилюся.
Старший братик і сестричка —
в нас сімейка невеличка.
Не спиняйте, бо зіб'юся:
мама, тато, дід, бабуся...
Старший брат, сестра і я —
отака у нас сім'я.

Варвара Гринько

Прочитай вірш Лесі Вознюк.

Татко і матуся

А у мого татка
широченні плечі:
зручно тут сидіти,
видно вдаль малечі.

Дужі та міцнющі
татко руки має.
Він мене високо
вгору підкидає.

А в матусі ручки
лагідні й тепленькі,
пригортають ніжно
до свого серденька.

Усмішка ласкава,
очі волошкові,
сповнені терпіння,
доброти, любові.

Як візьму за руки
тата і матусю,
то нічого в світі
з ними не боюся.

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Прочитай, що сказано у вірші про татка, а що — про маму.
2. Що ти хочеш розказати про свою сім'ю?

Відгадай загадки Лесі Вознюк.

З ним ніколи не сварюся,
іграшками поділюся.
Буду з ним дружити, грати.
Познайомтесь, це мій

Хитрі очі, дві косички.
У веснянках ніс та щічки.
Непосида невеличка
називається

Починаємо з розминки!

Прочитай і відгадай загадку Читалочки.

Як подивишся на нього,
бачиш в нім себе самого —
отаким, яким буваєш.
Що це, друже? Відгадаєш?

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Фóкус-мóкус

Дітки показували фокуси-мокуси. Підійшла черга до Федька. Хлопчик подумав, подумав та й каже:

— Я вас усіх сфотографую. І кожному покажу його фотокартку. Як хтось буде не схожий, тóму віддам свій... фотоапарат.

Діти здивовано перезирну́лись, адже у Федька не було фотоапарата. Та Федько не розгубився. Він згорнув трубочкою долоньки й приклав до ока.

— Увага! Знімаю! — і клацнув язикóм. Порився в кишенях, узяв щось у жменьку.

— Тепер кожному покажу його фотокартку.

Вибачайте, що дуже маленька, — такий фотоапарат.

І підносить кожному у жменьці. Хто гляне, той усміхнеться.

— Я справді схожий, — каже всяк. Бо у Федьковій жменьці — маленьке люстёрко.

За Дмитром Чередниченком

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Який фокус-мокус придумав Федько?
2. Чому фотокартки хлопчик показував у жменьці?
3. Чи доводилося тобі показувати фокуси-мокуси? Які саме?
4. Розкажи, у що граєш ти зі своїми друзями.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Ти усміхнися небу,
усім, хто біля тебе:
і братику й сестричці,
і сонечку й травичці.
Люби усіх довкола,
удома та у школі,
і ця любов із Неба
повернеться до тебе.

Леся Вознюк

Прочитай вірш Валентина Бичка.

Великий і малий

Жили собі сусіди
на вулиці одній;
два хлопці-непосиди —
великий і малий.

В усім були несхожі
сусіди-хлопчаки.
Один поводивсь гоже,
а другий — навпаки.

Малий, узявши книжку,
дідусеві чита.

Великий тягне кішку
із тину за хвоста.

Малий дає дорогу
малятам з дитсадка.

Великий із-за рогу
їм тиче кулака...

Тож, певно, по заслuzі
дісталось хлопчикам:
в малого — всюди друзі,
великий ходить сам.

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Як думаєш, якому хлопчикові веселіше й цікавіше жити? Чому?

2. Прочитай вірш ще раз. Коли читаєш про кожного хлопчика, передавай голосом своє ставлення до нього.

Вибери слова, які називають добрі справи.

допомагаю

усміхаюсь

ламаю

дарую

відбираю

турбуюсь

бережу

штовхаю

саджаю

доглядаю

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Кожному в пісочниці
повозитись хочеться,
бо не просто в ній пісок:
тісто в ній — на пиріжок,
для фортеці цегла в ній,
для машин — гараж новій.
Ось чому в пісочниці
всім погратись хочеться.

Анатолій Костецький

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Чужа іграшка

Одного дня Сашко і Стасик будували у дворі за́мок із піску.

Сашко копав пісок совком і раптом бачить — щось блищить. Він розгріб пісок. А там красива маленька машинка.

— Стасику, дивись, яка гарна машинка! — сказав Сашко.

— Дуже гарна. Бери її собі, — запропонував Стасик.

— Ні, не візьму, це не моя машинка, —
відповів Сашко.

— Але ж ти її знайшов. Значить, твоя.

— Ні, машинку треба віддати тóму, хто її
загубив. У нашому будинку живе маленький
хлопчик. Учора я бачив, як він грався такою
машинкою. Я думаю, що це він загубив
її в піску.

Сашко взяв машинку і відніс хлопчику.

— Це твоя машинка?

— Моя! Моя! — зрадів малюк.

За Людмилою Борщевською

Запитання для уважного читача.

1. Хто із хлопчиків знайшов машинку?
2. Що порадив зробити зі знахідкою друг?
3. Як вчинили хлопчики?

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом зі Щебетунчиком.

Киця — друг,
 комп'ютер — друг:
 я люблю дружити.
 Друзі — річка, ліс і луг,
 і книжки, і квіти.
 Ще я подруж'ю з Мишком
 і з веселун'ом Сашком,
 та з Наталкою, яка
 змайструвала літака.
 Адже друзів, каже тато,
 не буває забагато.

Наталка Поклад

Прочитай вірш.

Сварка

Рано-вранці за дрібнички
 посварились дві сестрички.
 — Не чіпай моєї книжки!
 Не бери ведмедя Мишки!
 — Віддавай мій олівець,
 що поламаний кінець!

І шматок отої стрічки,
і лялькові черевички.
— В мій куточок не ходи!
Ми у сварці назавжди!
Посідали по кутках,
надулися — глянуть страх!
А надворі дощ і вітер,
дуже сумно так сидіти!
Де не глянеш — скрізь краплинки,
навіть пр́освітку нема.
...Почекали дві хвилинки,
обернулись крадькома.
Вдвох одразу обернулись,
не хотіли — а всміхнулись.
Що за гра на самоті?
Вже й лялькі якісь не ті...
І, забувши всі дрібнички,
помирились дві сестрички.

Марія Пригара

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Прочитай, як дівчатка посварилися.
2. Якою була погода в той день?
3. Прочитай, як дівчатка помирилися.
4. Чи доводилось тобі сваритись і миритись? Розкажи, як це відбувалось.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Одягну сьогодні зранку
святкове вбрання,
бо у мене нині свято —
день народження!

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Найкращий день

Усе-таки найкращий день — це день народження. Так думають усі хлопчики й дівчатка. У цьому ще раз переконався Сергійко.

Сьогодні Сергійкові сім років. На святковий обід прийшли його друзі. Кожен привітав іменинника і вручив подарунок. Стасик подарував машинку, Василько — блакитний літачок, Костик — конструктор, Владик — альбом і кольорові олівці. Глянув Сергійко на Мар'янку, і радісно забилося серце. Дівчинка тримала коробочку з маленьким кошеням. Живий подарунок!

— Вітаю тебе, Сергійку, — сказала Мар'янка. — Сьогодні в тебе стане на одного друга більше.

— Дуже дякую, — сказав хлопчик і притис до грудей пухкенький живий клубочок.

Марія Бабенко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Скільки друзів прийшли привітати Сергійка?
2. Прочитай, хто що подарував.
3. Хто став новим другом Сергійка?

Розглянь малюнок. Назви імена дітей. Кого художник забув намалювати?

Розкажи, як ти святкуєш свій день народження.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш Надії Кир'ян.

Хто жартує?

Ці слова, ці **С**ЛОВА
принесла́ мені **С**ОВА.
Їй приснився дивний **С**ОН,
що прийшов до неї **С**ЛОН.
Він зривав із гілки **С**ИВУ,
синювату, спілу **С**ЛИВУ.
Потім слон пішов у **К**АСУ,
потім завітав до **К**ЛАСУ,
де навчалася **С**ОВА,
що сказала ці **С**ЛОВА.
Хто із вас нам розшифрує,
що за буква так жартує?

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Мурчик і Жмурчик

Мурчик і Жмурчик сиділи на б́ерезі. Вони дивилися на воду. Тоді Мурчик прогорнув пісок та й каже:

— Сідай ти по той бік, а я по цей, та й будемо в школу грати.

— Як?

— Я напишу слово й прочитаю з цього кінця, а ти прочитаєш з того кінця.

— Добре.

Мурчик пише лапкою на піску: РИС.
Жмурчик читає: СИР. І облизується:

— Ага, в мене смачніше!

Мурчик пише: ТІК. Жмурчик читає: КІТ.
Тоді Мурчик пише: КОТÓК. А Жмурчик дивиться — аж і в нього КОТОК.

— Он який ти хитрий... — Жмурчик стирає лапкою і пише своє.

— Ой, потоп! — закричав Мурчик і вискочив на крúчу.

— І в мене: ПОТОП. А я й не боюся, — сміється Жмурчик і прогортає хвостиком пісок.

Дмитро Чередниченко

Запитання для уважного читача.

1. Чим цікаві слова, написані котиками?
2. У яку гру зі словами ти вмієш грати?

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Задивилось сонечко
на маленьку Сонечку:
Сонечка умита,
Сонечка одіта,
чисті черевички,
у косичках стрічки.
Усміхнулось сонечко
до малої Сонечки.

Грицько Бойко

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Корисна розмова

Вибиралася мати з малою донечкою до бабуні в гості. Одягла дівчинку в новеньку спідничку, вишиту блузочку. Посадила доню перед дзеркалом і стала чепуріти. Розчісувала світле волосся, заплітала косички, вплітала в них красиві стрічки. Доня тішилася стрічками. А потім спитала:

— Мамо, якого вони кольору?

— Голубі, як твої очка, — сказала мама.

Сподобалось доні, що в неї оченята, як незабудки. Подумала трохи й знову запитала:

— А які мої коси, мамо?

— Золоті, доню, як пшеничне колосся.

— А губи, мамо?

— Червоні, — сказала мати.

— Червоні, як що, мамо?

— Червоні, як ягідки малини. А тепер, доню, я в тебе щось спитаю. Якого кольору земля?

— О, це я знаю, мамо. Земля чорна.

— Чорна, як що, доню?

Глянула дівчинка на свої рученята, засоромилася й відразу побігла до умивальника...

За Теклею Білецькою

Запитання для уважного читача.

1. Куди зібралися мама й доня?
2. Чому дівчинка засоромилась і побігла до умивальника?

Пограйте із сусідом чи сусідкою по парті в театр — хтось читає запитання дівчинки, а хтось — відповіді мами.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом зі Щебетунчиком.

Днів у тижні рівно сім —
 на́зви вивчимо усі.
 Понеділок — перший день,
 а за ним вівторок йде.
 Далі середа, четвер —
 твердо знаю я тепер.
 Після п'ятниці — субота,
 де кінчається робота.
 Ну, а сьомий день який?
 Та звичайно ж — вихідний.

Володимир Слепцов

Прочитай і відгадай загадку.

Хто вони?

Їх в родині рівно сім,
 і вони відомі всім.
 Йдуть вони завжди по черзі,
 за останнім — знову перший.
 Віком рівні всі брати.
 Спробуй їх назвати ти.

Прочитай вірш. Добери пропущені слова.

Хто молодець?

Вранці ми із добрим ділом
привітали

Ніченька минула скоро, —
трудоий іде

Спритна, вміла, молода
вже настала

Йде четвертий день тепер,
називається

Діло добре ладиться,
як настала

Дома скрізь кипить робота,
як почався день —

А субота з хлібом-сіллю
привела сестру —

Ось і тижневі кінець,
хто трудився — молодець.

Степан Жупанин

Вівторок

Четвер

субота

неділя

понеділок

середа

п'ятниця

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Скільки днів у тижні? Назви їх по порядку.
2. Який день починає тиждень? А який закінчує?
3. Який день тобі найбільше подобається? Поясни чому.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай і відгадай загадку Щебетунчика.

Із дванадцяти братів
 троє землю прикрашали,
 троє сонцем зігрівали,
 троє сипали дощами,
 троє віяли снігами.
 Як же звати цих братів?

Прочитай вірш.

Від зими до зими

Січень січе,
 лютий лютує,
 березень плаче,
 квітень квітує.
 Травень під ноги
 стелить травицю.
 Червень складає
 сіно в копиці.
 Липень медовий
 бджілок чарує.

Серпень чудовий
булки дарує.
Вересень трусить
груші в садочку.
Жовтень гаптує
клену сорочку.
Йде листопад,
застеля килими.
Грудень надходить —
початок зими.

Федір Петров

Розглянь малюнки. Які пори року зображено на них?
Назв'я місяці кожної пори року.

Прочитай уривок з вірша Катерини Перелісної.

Скільки місяців у році?
Ну, хто знає, говори!
І який з них веселіший
для малої дівчорки?

Який місяць тобі найбільше подобається?
Поясни чому.

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом зі Щебетунчиком.

Що зробити, щоб удвічі
видавався торт смачнішим?
Що зробити, щоб удвічі
кожен день для вас побільшав?
Щоб і радості, і щастя
вам було — аж ніде діти!
А немає тут секрету.
Треба з другом поділитись!

Анатолій Костецький

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Чий апельсин більший

Вийшов Мишко у двір з апельсином. І Валерчик теж виніс апельсин, та такий великий, як два кулаки. Валерчик любить, щоб у нього завжди все було найбільше і найкраще.

На лавочці сиділа бабця Катря. Валерчик підійшов до неї й питає:

— Правда, мій апельсин більший за Мишків?

— Не знаю, — загадково усміхнулася бабця. — Я поміркую, тоді скажу.

Поки вона міркувала, Валерчик свій апельсин з'їв. І Мишко теж з'їв. Тільки їли вони не однаково.

Валерчик обдер з плоду шкірку й кусав його, як яблуко. А Мишко поділив на дільки й роздав по одній усім, хто грався у дворі. А собі лишив тільки дві.

Після цього Валерчик витер рукавом сорочки рота й питає в бабці Катрі:

— Ви вже поміркували? Уже можете сказати, чий апельсин більший?

— Авжеж, поміркувала, — каже бабця. — Михайликів був у п'ять разів більший за твій. Його апельсин он скільки діток їли! А твого вистачило тільки тобі.

Віра Карасьова

Запитання для уважного читача.

1. Що очікував почути від бабусі Валерчик?
2. Чому бабуся вирішила сказати, що апельсин Михайлика — більший?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Засобáкали гáвки,
закицякали ня́вки,
зажа́бали ква́ки,
закáчкали кря́ки,
закозя́кали ме́ки,
забарáнили бе́ки,
за зіркі сховалось небо,
перестав усе, як треба.

Тетяна Лисенко

Прочитай вірш.

Навпакі́йко

Цей малий Сергійко —
хлопчик-навпакі́йко.
Зранку і до ночі
каже він: «Не хочу!»
Вже замучились батьки —
все він робить навпаки.

Осінь, дощ, калюжі, вітер,
повдягали куртки діти,
повзували чобітки,
а Сергійко — навпаки:
шорти з шафи витягає
та сандалики взуває.

Ніч настала, треба спати,
починає він стрибати.
Кожен вечір хлопчик каже,
що у ліжко він не ляже.
І навчились мама й тато
Навпакійком керувати:
зробить хлопчик залюбки
те, що просять, навпаки.

«Хліб не їж, залиш для мишки!» —
проковтне увесь до кришки.
«Молока не пити зранку!» —
випиває махом склянку.
«Не складай свої машинки!» —
прибере їх за хвилинку.

Дуже просто з ним справляться.
Став він стригтись і купатись,
їсти, спати, руки мити,
те, що треба, те й робити.
Бо придумали батьки
вчити сина навпаки!

За Тетяною Лисенко

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому Сергійка називали Навпакійком?
2. Коли Сергійко почав робити те, що треба?
3. Знайди і прочитай рядки, якими
можна підписати малюнки.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Сказала Миша своїм Мишенятам,
щоб слухалися матері як слід.
Щоб із нори не сміли виглядати,
бо поруч ходить страхолюдний Кіт.
А Мишенята й чути не хотіли,
вони Кота за хвостика ловили.

Микола Сингаївський

Прочитай казку. Придумай свій заголовок.

Мишка, Кіт і гарбуз

Якось надвечір упіймав Кіт Мишку.

— Що зі мною буде? — забідкалася Мишка.

— З'їм тебе! — сказав Кіт.

— А що ти сьогодні їв на сніданок?

— Мишу.

— А на обід?

— Теж мишу, — муркнув Кіт і примружив зелені очі. — А на вечерю будеш мені ти.

— Ой, як нерозважливо! — похитала головою Мишка. — Ти безперервно їси однакову їжу. От і заподієш своєму здоров'ю шкоду. Тобі неодмінно треба покуштувати чогось іншого. Ну хоч би й гарбуза́.

Кіт злякався за своє здоров'я і сказав:

— Гарбу́з великий. Як його їсти?

— Віднеси мене до гарбуза, — мовила Мишка. — І я охоче тобі покажу.

Кіт узяв Мишку за шкіру й поніс.

— Тільки не думай, що я відпущу тебе, — мовив він суворо. — Після гарбуза все одно візьмуся за тебе.

— Будь ласка, — посміхнулась Мишка. І почала показувати, як їдять гарбуз.

Кіт незчувся, як Мишка прогризла дірку й шаснула в гарбуз.

— Ов-ва! — здивувався він. — Гарбуз проковтнув Мишку! Добре, що я не став його їсти. А то він би ковтнув і мене.

Ено Рауд, естонський письменник

Запитання для уважного читача.

1. Чи розумієш ти, що означають слова **кмітливий** і **нерозважливо**?

2. Кого з персонажів казки можна назвати кмітливим?

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом зі Щebetунчиком.

Їду, їду на коні,
а мурашка — на мені.
Геть мені не важко
так везти мурашку,
бо я їду на коні,
а мурашка — на мені.

Станіслав Шаповалов

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Маленька мура́ха

Якось Петрусь із Мишком натра́пили на мура́шник. Височéнький такий, аж не віриться, що його збудували дрібнéнькі кома́шки.

— Ого, який великий, — сказав Петрусь.

— Та де там великий, — заперечив Мишко.

Він завжди заперечував щось Петрусéві, аби показати, що більше знає.

— А які ці комахи дужі!

— Та які вони дужі? Самих он ледве видно, — вів своєї Мишко.

— Ні, ти тільки глянь. Травинку тягне в п'ять разів більшу за себе.

— Скільки там тої травинки, — не здавався Мишко. — Сама за вітром летить.

— А ця! Подивися: білу подушечку тягне, — дивувався Петрусь.

— Теж мені подушка, не більша зернини. Та менших комах, ніж оці, й не буває.

— І бачить, куди треба тягті.

— Та в них і очей немає! — не вгавав Мишко.

Саме тут якась із мурах залізла Мишкові під холóшу і так кусну́ла, що він аж підскочив.

— Ого, як гризну́ла! — скрикнув Мишко.

— Та де там, — усміхнувся Петрусь. — Мура́хи такі маленькі, що в них і зубів немає.

Василь Шкляр

Запитання для уважного читача.

1. Чому Мишко все заперечував?
2. Після якого випадку Петрусь заперечив Мишкові?

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш Валерія Гужви.

До всіх сердець, як до дверей,
є ключики малі.

Їх кожен легко підбере,
якщо йому не лїнь.

Ти, друже, мусиш знати їх,
запам'ятать неважко:

маленькі ключики твої —
«Спасибі» і «Будь ласка».

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Є на світі чарівні слова

Дня не буває, щоб Сашко з кимось не побився або не посварився.

А вчора на перерві його ненароком штовхнув Петрик. Петрик — хлопчик спокійний, нікого не кривдить, не ображає. Ох і розсердився Сашко. Розкричався і вже заніс над головою Петрика кулак. Але в цю мить почув:

— Вибач, будь ласка, я не навмісне.

Нїби якась стороння сила зупинила Сашків кулак. І злість десь подїлася.

— Що зі мною? — подумав він. — Що на мене так подіяло?

А Петрик поглядає на нього своїми блакитними очима так винувато, що Сашко мимоволі обняв його.

— Та нічого, мені не боляче, ходімо до вікна.

За вікном на клені годівниця для пташок. Школярі наповнюють її крихтами хліба, різним насінням. Вони люблять пернатих друзів.

— Поглянь, — каже Петрик, — сьогодні сорока з горобцями снідає.

— І не ображає слабших, — подумав Сашко. — Мабуть, пташки теж уміють дружити. Слова гарні пташині знають. Подібні до тих, які сказав Петрик.

За Марією Бабенко

Запитання для уважного читача.

1. Чому розлючений Сашко став раптом добрим?

2. Чому ввічливі слова називають чарівними?

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш Грицька Бойка.

Чому цуцик у муці?
Він хотів спекти млинці.
Та собача вдача
дуже нетерпляча:
лиш розбовтав тісто —
з'їв його все чисто!

Прочитай казку. Придумай свій заголовок.

Умій почекати

Жили собі брат і сестра — Півник і Курочка.

Побіг Півник у садок та й почав клювати зеленісіньку смородину. А Курочка й каже йому: — Не їж, Півнику! Почекай, поки смородина достигне.

Півник не послухався. Наклювався так, що насилу додому дійшов.

— Ох! — кричить. — Боляче мені!

Напоїла Курочка Півника м'ятою, — і пройшло. Видужав Півник, пішов у поле. Бігав, спітнів і побіг пити холодну воду.

А Курочка йому гукає: — Не пий, братику, почекай, поки прохолонеш!

Не послухався Півник, напився холодної води. І почала його трусити лихоманка. Побігла Курочка до лікаря. Прописав лікар гіркіх ліків. Довго пролежав Півник у ліжку.

Поки видужав, уже й зима настала. Річка льодом укрилася.

Схотілося Півникові на ковзанах покататись. А Курочка й каже йому:

— Ой, почекай, Півнику! Дай річці зовсім замерзнути.

Не послухався Півник. Покотився по льоду. Лід проломився, а Півник — шубовсть у воду! Тільки його й бачили.

Костянтин Ушинський

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Скільки разів не послухав Півник Курочку?
2. Прочитай ту частину казки, яка відповідає малюнку.
3. Придумай інший кінець казки.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш Бориса Списаренка.

Прилетіло сонечко
на мою долонечку —
крильця червоненькі,
цяточки чорненькі.
По всіх пальчиках ходило,
з мізинчика полетіло.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Коник і Сонечко

Повзла Мурашка поміж траві.

Коли це бачить — тінь від стеблини якась незвична, широка надто. Підвела вона голову: якесь звірятко сидить на стеблі і дивиться зверху на неї.

— Ти хто? — запитала Мурашка.

— Коник, — відповіло їй звіря.

— Дивно, — подумала Мурашка. — Невже коні такі малі?

Раніше вона чула, що коні дуже-дуже великі, немов гора, і страшенно сильні. А цей ось — зовсім маленький. Чи, може, він іще не виріс?

— А ти іржати вмієш? — недовіжливо запитала Мурашка.

— Аякже, вмію. От послухай!

І Коник засюрчав тоненьким голоском:

— Црі-црі-црі-і-і!

На ту хвилину якраз нагоділося Сонечко.

— Ха-ха-ха, — засміялося воно. — Хіба коні так іржуть?

— А як же? — розгубився Коник.

— У справжніх коней голос дужий. І ходять вони по землі, а не лазять по стеблині.

— Так і ти ж не сяєш, як справжнє сонце. Проте звешся Сонечком.

— Але я таке ж червоне, як і те, що світить.

— А я — зелений, — гордо заявив Коник.

— Ото ж бо й воно, що зелений. Справжні коні ніколи не бувають зеленими...

За Василем Моругою

Запитання для уважного читача.

1. Що здивувало Мурашку, коли вона познайомилася з Коником?

2. Що спільного в Сонечка і сонця, Коника і коня?

Читаю і розповідаю

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш Євгена Гуцала.

— Звідки дощ іде?

— Із неба!

— Де іде той дощ?

— Де треба.

Без дороги ходить скрізь —
через поле, через ліс.

— А чи є у нього ноги?

— Та нащо дощеві ноги,
коли ходить без дороги!

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Іди, іди, дощику!

Купила мама Василькові гумові чоботи.
А взути їх ніяк: сонячно, сухо. І дощ іти не
квапиться. Дрімає собі у хмарині.

Поприміряв Василько чоботи, та й
подався до тополі.

— Дощику, — гукає, — іди,
щоб калюжі були! У мене нові
чоботи, хочеться походити.

А дощик ніби й не чує.
Вернувся Василько додому,
нудьгує.

А на вулиці Мирослава з пóдружками.

— Чого ти, Васильку, похнюпився?

— Та... не можу дощу дочекатися.

— Ой, чи ти ж умієш його кликати?

— Чом не вмю? Іди, кажу, бо всі тебе ждуть...

— Хіба так? — засміялася Мирославка. —
Дощ он як треба кликати:

Іди, іди, дощику,
зварю тобі борщику
в полів'янім горщику,
винесу на дуба,
покаличу голуба.
Голуб буде пити,
дощик буде лити!

Дощик почув, з-за хмарини виглянув.

— Гарно ви співаєте! І танцюєте... Я теж так хочу!

Та як припúстить! А чобітки гумові в хаті залишились. І хай собі. Калюжі теплі, по таких можна й босóніж!

За Зіркою Мензатюк

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому Василько хотів, щоб пішов дощ?

2. Поясни, як ти розумієш такі слова:

Дощ як припустить!

Починаємо з розминки!

Прочитай скоромовку разом зі Щебетунчиком.

Круглий ґудзик розгойдався,
із ниточки обірвався.

Чорна ґава з міста йшла,
того ґудзика знайшла.

— Гарний ґудзик, далебі!
Я візьму його собі.

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Казка про ґудзик

У малого Артемка була сорóчечка. Така зручна, що хлопчик носив її найчастіше. І мала вона ґудзики на рукавах. Малюк їх не дуже любив.

Одного разу Артемко знову одягнув улюблену сорочечку. Узяв ґудзика на рукаві, щоб покрутити. Та раптом той відірвався й упав на підлогу.

За мить малюк уже забув про пригоду. Він побіг по смугастого м'ячика. Зачепив ніжкою відірваного ґудзика, і той закотився під диван.

Увечері матуся помітила згубу.

— У тебе ґудзичок відірвався. Ти його не бачив?

— Ні, — сказав Артемко, позіхаючи.

Наступного ранку мама почала пошуки. Але ґудзичка ніде не було.

Та коли почала замітати коло дивана, за віником викотився загублений ґудзик.

Через якусь годинку мама Артемка вже пришивала ґудзика до сорочечки.

Який же радий був хлопчик, коли всі зелені ґудзички були на місці. Тепер він не крутив їх, а легенько погладжував.

За Марією Солтис-Смирноюю

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Як ставився Артемко до ґудзиків на початку тексту і в кінці?

2. Знайди в тексті і прочитай, як ґудзик відірвався і як знайшовся.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Помічниця

Я у мами помічниця.
 Мамі я допоможу:
 на столі поприбираю,
 квіти на вікні поллю.
 Тільки трошки ще пограюсь.
 Потім... Завтра все зроблю.
За Наталею Бутук

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Зараз

Прокинулась якось Маринка в неділю.
 Одягнулась і давай бавитись ляльками.

Мама каже:

— Ти, доню, спершу ліжко застели,
 вмийся, а тоді вже грайся.

А Маринка на те:

— Зараз, матусю, — і знову грається.

«Напевно не розуміє наша донечка цього слова», — подумала мама. І каже татові:

— Може, сьогодні поїдемо в зоопарк?

Як почула те Маринка, зраділа.

— Ой, мамочко, як добре ти надумала! Давай швидше снідати й поїдемо.

— Зараз, — відказала спокійно мама і пішла до кухні. І Маринка за нею на кухню подалась.

— Мамусю, ми скоро будемо снідати?

— Зараз, доню, — знову відповідає мама.

Маринка просить маму бант зав'язати, плаття віпрасувати. А мама на те — зараз та зараз.

Дуже прикро стало малій Маринці, розр'юмсалась.

— Чого це ти плачеш? — питає тато.

— Я маму стільки просила. А вона все відповідає, що зараз, і нічого не робить...

— А я чув, що «зараз» — це «потім».

— Хто ж тобі таке сказав? — дивується Маринка.

— А твоє незастелене ліжко, розкидані ляльки, неприбрані звечора фарби...

Витерла Маринка кулачками сльози і сказала:

— Я, татуню, зараз усе приберу. — І швиденько прибрала.

Тут мама вже не барилась. Загадково посміхаючись, подала снідати.

А незабаром усі поїхали в зоопарк.

За Олегом Буценом

Запитання для уважного читача.

1. Як думаєш, чому мама не поспішала виконувати прохання Маринки?
2. Чому тато сказав, що слово **зараз** означає **потім**?
3. Чому, подаючи сніданок, мама загадково посміхалася?

Прочитай приказки. Поясни, як ти їх розумієш.

**Не відкладай на завтра те,
що можна зробити сьогодні.**

Зробив діло — гуляй сміло.

Починаємо з розминки!

Прочитай вірш разом із Читалочкою.

Дощик чисто,
дощик чисто
умиває наше місто.
Умиває він топольки,
і травичку, і квітки.
І розкриті парасольки,
і барвисті парасольки
під дощем немов грибки.

Надія Кур'ян

Прочитай текст. Придумай свій заголовок.

Кольоровий дощик

Була в однієї матусі донечка, маленька і чепурнёнька. Але мала вона дуже непосидючий характер. І п'ять хвилин Жанночка не сиділа на місці.

Одного ранку із затягнутого хмарами неба падав дощ. І маленька не знала, чим зайнятись. Тоді мама дістала скриньку і сказала:

— Це чарівна скринька. З її допомогою ми зробимо свій дощик.

У скриньці лежали кольоровий папір, ножиці і клей.

— Зараз будемо хмару робити, — повідомила матуся. Але в її руках папір сірого кольору перетворився лише на тоненькі смужечки.

— Нема хмаринки! — розгубилась Жанночка. Мама усміхнулась і почала скручувати паперові смужки. Одну, другу, третю... Зупинилась лише тоді, коли накрутила десяток чи навіть трохи більше. А донечка сиділа тихенько і заворóжено спостерігала.

— Давай клей! — сказала мама.

Тепер робота кипіла в чотирьох руках. Жанночка подавала, матуся клеїла.

— Ура, хмаринка! — зраділа дівчинка.
— А дощик буде?

Тепер кольорові смужечки з паперу перетворювались на спіральки-краплинки і клеїлись під хмаркою. Три жовтенькі крапельки, дві блакитні, три оранжеві, дві зелені. І стільки ж фіолетових лягали дощовими цівками.

— Який гарний і веселий дощик! — вигукнула дівчинка.

— А сонечко збоку зробимо? Чи квіточку? Може, метелика? — запитувала мама.

Тільки Жанночка вже не чула. Вона взяла свій дощик і понесла його до вікна.

Може, й там уже йде такий яскравий.

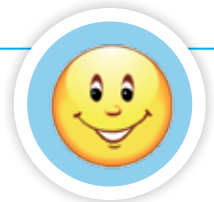
За Марією Солтис-Смирною

Запитання і завдання для уважного читача.

1. Чому мама з донечкою вирішили робити дощик?
2. Чим виготовлений дощик відрізнявся від справжнього?

Гарного тобі відпочинку влітку!

Пономарьова К. І.

П56 Українська мова. Буквар : Підручник для учнів першого класу спеціальних закладів загальної середньої освіти (Н 54.1 – Н 54.2) (у 3 частинах) (Частина 3) // К. І. Пономарьова. — К. : УОБЦ «Оріон», 2018. — 80 с. : іл.

ISBN 978-617-7712-29-8.

УДК 811.161.2*кл1(075.2)

Навчальне видання

ПОНОМАРЬОВА Катерина Іванівна

Українська мова. БУКВАР

Підручник для 1 класу
спеціальних закладів загальної середньої освіти
(у 3 частинах)

Частина 3

(відповідно до Типової освітньої програми
колективу авторів під керівництвом О. Я. Савченко)

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Головний редактор *І. В. Красуцька*

Редактор *І. В. Красуцька*

Головний художник *І. П. Медведовська*

Технічний редактор *Е. А. Авраменко*

Коректор *С. В. Войтенко*

Малюнки художників: ***Н. В. Куц-Батюк, Л. Л. Резнікової***

Формат 84x108¹/₁₆. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 8,400 + 0,42 форзац.

Обл.-вид. арк. 8,20 + 0,00 форзац.

Зам. №

Наклад 1100

ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»»

Свідоцтво «Про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції»
Серія ДК № 4918 від 17.06.2015 р.

Адреса видавництва: вул. Миколи Шепелева, 2, м. Київ, 03061

www.orioncentr.com.ua

Віддруковано з готового оригінал-макета в «Типографії від А до Я»

www.fromatoz.kiev.ua